

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
2022/12Saksbehandler
Louise Kiel JensenDato
28.04.2022

Høringssvar 22/536 Høring - TFO 2022 - Tildeling i forhåndsdefinerte områder - konsesjonsrunde norsk kontinentalsokkel

Vi viser til høringsbrev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 17.03.22 med anmodning om uttalelse til forslag til utlysning av blokker til innlemming i «tildeling av forhåndsdefinerte områder» (TFO) i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet 2022. I Barentshavet foreslås 31 nye blokker innlemmet i TFO Barentshavet i 2022, noe som betyr at TFO utvides mot øst og nordøst.

I høringsbrevet er det nevnt følgende føring for uttalelser: «innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet, jf. Meld. St. 20 (2019-2020)». Videre nevnes det at «Regjeringen vil komme tilbake til hvordan Hurdalsplattformens formulering om at klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-runder vil bli fulgt opp for runder etter årets runde».

Norsk Polarinstitutet (NP) er positive til at Hurdalsplattformen fastsetter at «Arealtilgangen skal styres slik at hensynet til fornybare næringer, klima og miljø veier tungt. Klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene». NP har i alle tidligere høringsuttalelser (2007, 2008, 2009, 2010, 2020 og 2021) fremholdt behovet for å inkludere klima- og miljømessige konsekvenser i vurderingene av om områder er modne for åpning i TFO-ordningen og ser frem til at dette inkluderes.

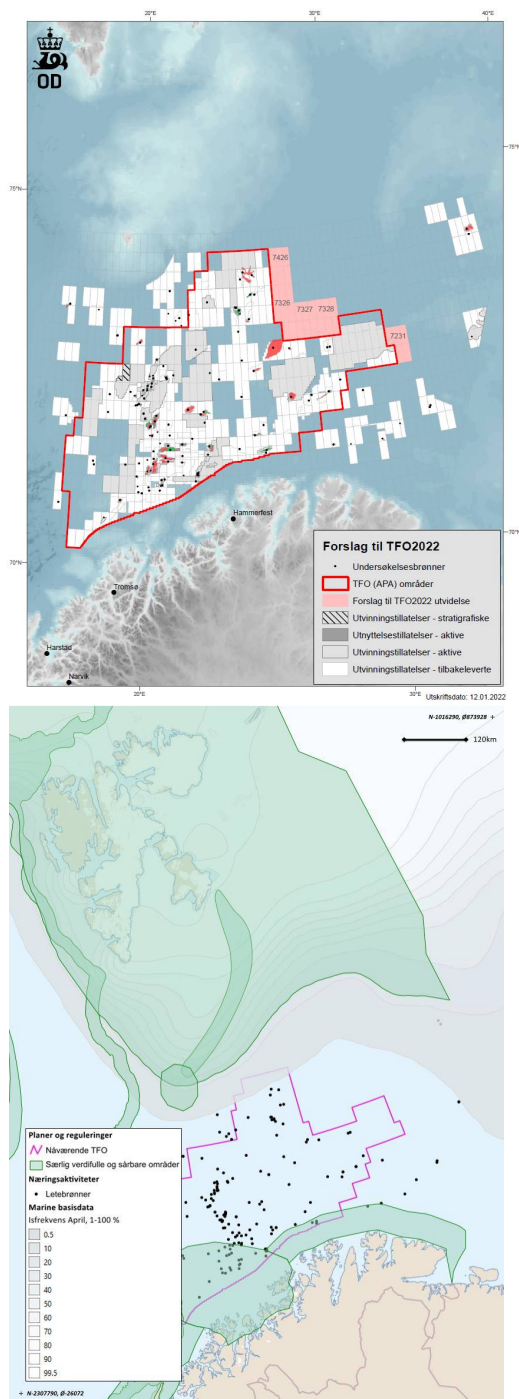
SVO-prosess:

I Meld. St. 20 (2019-2020) ble det bestilt en helhetlig gjennomgang av alle SVO-ene for blant annet å synliggjøre årsak til verdi og sårbarhet. I stortingsmeldingen står det at en slik gjennomgang av miljøverdi og sårbarhet for alle SVO-ene skal slutføres i løpet av 2021. Våren 2021 ble rapport om miljøverdier og forslag til nye avgrensinger av SVO-er slutført (Eriksen mfl. 2021), mens sårbarhetsvurderinger for de samme områder er under ferdigstilling nå våren 2022.

Arbeidet med miljøverdivurderinger og forslag til nye avgrensinger av SVO-er har fremskaffet ny kunnskap om områder som har relevans for forslag til utvidelser av TFO i Barentshavet. Arbeidet har sammenstilt all tilgjengelig kunnskap om miljøverdier i de norske havområder og en ekspertgruppe har utført miljøverdivurderinger basert på kriterier definert i FNs Konvensjon for biologisk mangfold (CBD) for å vurdere økologiske eller biologiske viktige områder (Ecologically or Biologically Significant marine Areas in need of protection, in open ocean waters and deep sea habitats, EBSA). På dette grunnlaget har ekspertgruppen foreslått reviderte avgrensinger av SVO-er i norske farvann. Basert på miljøverdivurderingene som er gjort, foreslås det en ny avgrensing av SVO Iskantsonen (BH2) slik at den sørlige grensen endres til maksimal isutbredelse, dvs. yttergrensen for det største aggregerte arealet med isfrekvens større enn 0,5 prosent, for å fange opp en større andel av de biologiske prosessene som er knyttet til dette området (Figur 1b, grå skraverings). Dette er lengere sør enn grensen som ble satt i Meld. St. 20 (2019-2020) (der det forekommer havis 15 prosent av dagene i april (15 prosent isfrekvens), basert på satellittobservasjoner av isutbredelse fra 30-årsperioden 1988–

2017, Figur 1b, grønn skravering). Ved ny avgrensning av SVO Iskantsonen vil de nordligste blokkene som allerede er åpnet i 2021 (Figur 1b, lilla ramme) samt blokkene 7426; 10, 11, 12 (Figur 1a, hhv rød ramme og rød skravering) være innenfor SVO-et.

Uansett vil petroleumsaktivitet kunne foregå i et område som er overlappende eller svært tett på iskanten. Petroleumsrelaterte uhell i dette området vil kunne skade et sårbart økosystem i områder hvor beredskapen er mangelfull, og som følgelig vil være vanskelig å håndtere.

Figur 1: a) Kart fra OD som viser tidligere tildelte og forslag til nye utlyste blokker i TFO 2022. b) Kart fra arealverktøyet som viser nåværende avgrensning av SVO-er (grønn skravering), iskanten sør til 0,5 % isfrekvens (basert på en tidsserie med satellittobservasjon av isutbredelse for 30-årsperioden 1990-2019), som er foreslått som ny sørlig grense for SVO iskantsonen (grå skravering) samt TFO inklusiv 2021-tildelinger (lilla avgrensning).

Naturtypen polar havis er kritisk truet (CR). Med menneskeskapte klimaendringer er dette en naturtype som forventes å bli forringet betydelig i årene som kommer og i eskalerende grad. Iskantsonen er et unikt habitat som inneholder mange arter som ikke finnes andre steder. Det er også det viktigste habitatet for flere truede arter av arktisk endemiske marine pattedyr som isbjørn, grønlandshval og narhval.

Beskrivelse av iskantsonen fra Eriksen mfl. 2021:

Tilstedeværelse av havis gjør dette til et unikt leveområde. Isalger er tilpasset lite lys og primærproduksjonen i isen starter tidligere enn i vannmassene, noe som bidrar til å forlenge den produktive sesongen i området. Det er et stort arts mangfold i området, inkludert bunnsamfunn med stor biodiversitet av megafauna. Det fysiske og kjemiske miljøet ligger til rette for planteplanktonproduksjon i iskantsonen, der ismelting fører til vertikal stabilitet og bedre lysforhold. Planteplanktonoppblomstringen vil følge isen når den trekker seg nordover. Primærproduksjonen i iskantsonen følges av dyreplankton, fisk, sjøfugl og sjøpattedyr som beiter seg nordover, i tillegg til at en stor del av produksjonen sedimenterer ut av vannsøylen og kommer bunnlevende organismer til gode. For de kommersielt viktige fiskeartene i Barentshavet er iskantsonen først og fremst et beiteområde, og i noen grad også et oppvekstområde. Med unntak av to pelagiske arter (polartorsk og istorsk, er de fleste fiskeartene i iskantsonen i Barentshavet sterkt tilknyttet havbunnen. Av sjøfuglene kan særlig polarlomvi og alkekonge forekomme i store konsentrasjoner i iskantsonen og der det er råker om våren, men også teist og ismåke er vanlig. I tillegg observeres havhest, polarmåke og krykkje i iskantsonen gjennom hele året. Flere selarter bruker isen som kaste-, hårfellings- og hvileområde, men betydningen av iskantsonen varierer mellom arter og gjennom året. Grønlandshval, hvithval og narhval er de eneste hvalartene som er tilpasset til å være i områder med is hele året. Spitsbergenbestanden av grønlandshval utgjør en egen genetisk enhet forskjellig fra andre bestander. I tillegg beiter andre bardehvaler (blåhval, finnhval, knølhval og vågehval) og tannhvaler (spekkhogger) langs iskanten i sommermånedene.

Den miljøfaglige begrunnelsen for å avgrense SVO-et ved 0,5 % isfrekvens knytter seg til en helhetlig forståelse av det marine økosystemet. Økosystemet som er avhengig av produksjonen i de øvre vannmasser begrenser seg ikke til de organismer som lever i og på isen og forflytter seg med denne, men inkluderer også de bunnlevende og fastsittende organismer som er avhengige av tilførsel av energi fra produksjonen over. Det er vist at sekundærproduksjon i områder påvirket av iskanten er høyere enn områdene sør og nord for området, hvilket skyldes den forholdsvis høye pelagiske primærproduksjonen i iskanten og en tett bentisk pelagisk kobling.

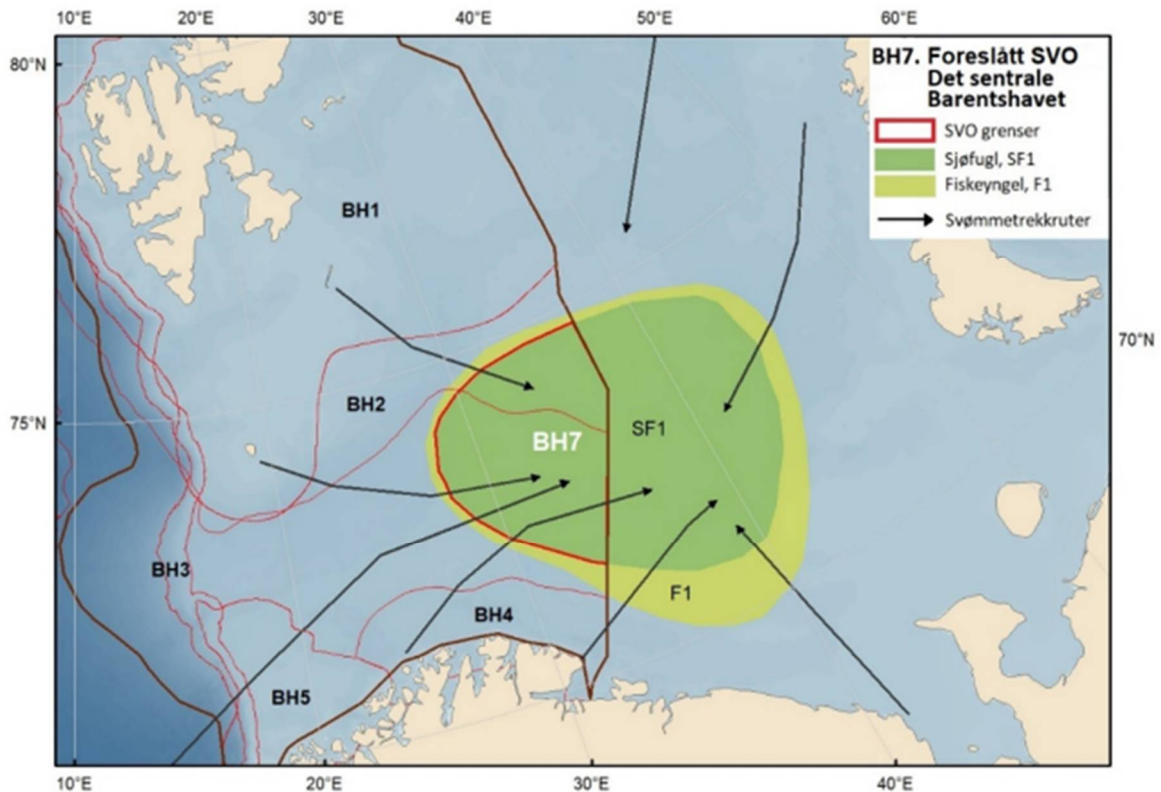
Et annet viktig resultat av arbeidet som er gjort med å kartlegge miljøverdier og definere særlig verdifulle områder i Barentshavet, er den kunnskapen som har kommet frem om ansamling av sjøfugl fra hekkekolonier rundt hele Barentshavet (både de arktiske øyene og fastlandet) etter hekkesesongen. Det er særlig lomvi og polarlomvi som bruker området for å beite mens de myter. Figur 2 viser området og hvor lomviartenes svømmetrekke inn til området går fra. Videre er området viktig som overvintringsområdene til lomviartene, lunde og polarmåke, og krykkje bruker området på vårparten. Området foreslås som et nytt SVO: Det sentrale Barentshavet.

Flere av sjøfuglartene som bruker området er rødlistet og Norge har et forvaltningsansvar for disse. I tidligere høringsrunder har Norsk Polarinstitutt beskrevet viktigheten av området for den kritisk truede lomvibestanden. På høsten og tidlig vinter er bestanden samlet, men unger og voksne fugler er ikke flyvedyktige, slik at et uhell med oljeutslipp vil kunne ramme bestanden ekstra hardt. Vi henviser også til Miljødirektoratets rapport «Vurdering av vilkår for å ivareta hensynet til sjøfugl på åpent hav ved petroleumsvirksomhet i Barentshavet» for mere informasjon om utbredelse av sjøfugl og miljørisiko som petroleumssaktivitet innebærer.

Grunnlaget for ansamling av sjøfugl, og til dels sjøpattedyr, i området er fødegrunnlaget som er her. Om våren og sommeren fører havstrømmene dyreplankton, egg, yngel og fiskelarver inn i området. Disse blir beitet på av voksen fisk, sjøfugl og til sjøpattedyr. Torske- og hyseyngel bunnslår seg om

vinteren, mens yngel av andre arter holder seg i øverste vannmasser. Det finnes også unike bunnhabitater i området.

Både det eksisterende og nye foreslåtte områder for TFO dekker så vidt vi kan vurdere ut fra kartene deler av forslag til nytt SVO Det sentrale Barentshavet (BH7) (se Figur 2).

Figur 2: Avgrensinger av forslag til nytt SVO BH7, som dekker viktige oppvekstområder for fiskeyngel, viktige myte og overvintrings-områder for sjøfugl samt unike bunnhabitat. Dessuten vises svømmetrekrutter for alkefugl. Området dekker både norsk og russiske deler av Barentshavet. Figur 8.9.1 fra Eriksen et al. (2021).

Ny avgrensning av SVO-er skal besluttes i forbindelse med ny forvaltningsplan i 2024. Det kan tillates næringsvirksomhet i SVO-er, men NP anbefaler at områder ikke åpnes for leteboring uten nærmere undersøkelser av miljøverdier i området og gode miljørisikovurderinger. Slike vurderinger er ikke inkludert i TFO-tildelinger.

Andre forhold:

Det sørlige Barentshavet er et rikt havområde som er oppvekstområde for blant annet de viktige kommersielle fiskeartene nordøstarktisk sei, nordøstarktisk torsk og kveite. De innvilgede og foreslåtte TFO ligger midt mellom gyteområdet og oppvekstområdet for lodde, som er viktig byttedyr for de kommersielle fiskebestandene. Petroleumsrelaterte uhell i dette området vil kunne skade den norske fiskerinæring betydelig både når det gjelder fysisk påvirkning på bestander samt omdømme til norsk fisk.

Anbefaling:

NP anbefaler at tildeling av områder for leteboring følger de nummererte konsesjonsrunder, hvor hensynet til vurderinger rundt miljørisiko og totalbelastning på områdets miljøverdier synes å være bedre ivarettatt. NP fraråder å utvide TFO i Barentshavet ytterligere.

NORSK POLARINSTITUTT • NORWEGIAN POLAR INSTITUTE

Vennlig hilsen

Kristin Storvik
seksjonsleder

Louise Kiel Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Referanser:

Elena Eriksen, Gro I. van der Meeren, Bente M. Nilsen, Cecilie H. von Quillfeldt og Hanne Johnsen (redaktører) (2021) Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) i norske havområder – Miljøverdi - En gjennomgang av miljøverdier og grenser i eksisterende SVO og forslag til nye områder. Rapport fra havforskningen 2021-26 ISSN: 1893-4536